

Poprečnina v gotovini plačana.

ŠTEV. 6.

LETNIK XXV.

NARODNI GOSPODAR

**GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“
V LJUBLJANI.**

V LJUBLJANI, DNE 15. JUNIJA 1924.

TISK ZADRUŽNE TISKARNE V LJUBLJANI.

Priloga „Narodnega Gospodarja“ št. 6, I. 1924.

Za vsa objavljena vabila, pri katerih ni izrecno drugače določeno, velja določba: Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure kasneje na istem mestu in pri istem dnevnem redu drugi občni zbor, ki veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Svečini, r. z. z n. z., se vrši v nedeljo dne 29. junija 1924, ob 4. uri pop. v posojilniških prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Kmetijskega društva v Rečici ob Savinji, r. z. z o. z., se bo vršil na Sv. Petra in Pavla dne 29. VI. 1924, zjutraj ob 8. uri pri gospodu Anton Fürst v Rečici. 1. Volitev načelstva. 2. Volitev nadzorstva. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Starem trgu pri Črnomlju r. z. z n. z., se bo vršil dne 24. junija t. l. ob četrh 11. uri dop. v posojilniških prostorih. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključkov za l. 1921 do 1923. 4. Čitanje revizijskih poročil. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Ljudske hranilnice in posojilnice v Črnomlju r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 9. uri dop. v posojilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Sprememba pravil. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

XVII. občni zbor Hranilnice in posojilnice v Sodražici r. z. z n. z., se bo vršil dn 29. junija 1924, ob pol 3. uri pop. v župnišču. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem obč. zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 5. Dopolnilna volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Rovtahn pri Logatcu r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 3. uri pop. v durštvnih prostorih. 1. Poročilo o delovanju v pretečenem letu. 2. Odobrenje rač. zaključka za l. 1923. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Zagradcu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 6. julija 1924, ob 3. uri pop. v hranilničnem prostoru v Zagradcu. 1. Čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Glavna skupščina Društva za štednjo i zajmove u Omišlju, održat će se dne 29. VI. 1924, u pola 5. sati popodne u pisarni naše posojilnice. 1. Čitanje zapisnika zadnje glavne skupštine. 2. Izvještaj upravnog odbora. 3. Izvještaj nadzornog odbora. 4. Potvrda računskog zaključka za god. 1923. 5. Izbor a) upravnog, b) nadzornog odbora. 6. Čitanje revizijskog izvještaja. 7. Promjena pravila. 8. Eventualija.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice na Homecu r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 10. uri dop. v uradnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Živinorejske zadruge na Homecu, r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob pol 11. uri dop. v uradnih prostorih hranilnice na Homecu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Slučajnosti.

Občni zbor Električno-strojne zadruge v Šmarci r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 11. uri dop. v uradnih prostorih hranilnice na Homecu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev nadzorstva. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Šmarci r. z. z o. p., se bo vršil dne 29. junija ob pol 12. uri dopolne v uradnih prostorih hranilnice na Homecu. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev odbora. 4. Volitev nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Hranilnice in posojilnice v Vodcah r. z. z n. z., se bo vršil dne 6. julija 1924, ob 3. uri pop. v Kat. domu. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Prememba pravil. 5. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Redni občni zbor Mlekarske zadruge v Vodcah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 6. julija 1924, ob pol 4. uri pop. v Kat. domu. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predstojništva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Volitev a) predstojništva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Redni občni zbor Kmetijskega društva v Vodcah, r. z. z o. z., se bo vršil dne 6. julija 1924, ob 4. uri pop. v Kat. domu. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

NARODNI GOSPODAR

GLASILO „ZADRUŽNE ZVEZE“ V LJUBLJANI.

Člani „Zadruž. zveze“ dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane po 25.— Din. na leto, za pol leta 12.50 Din.
 Cena inseratov po dogovoru. — Izhaja 15. dne vsakega meseca. — Rok pisi se ne vračajo.

Glavna skupščina Zadružne zveze v Ljubljani.

Letošnja glavna skupščina Zadružne zveze se je vršila dne 22. maja v dvorani akademskega doma. Od 509 članic jih je bilo na skupščini zastopanih 198 s 1321 glasovi.

Skupščino je otvoril in jo vodil prvi podpredsednik prof. Bogomil Remec, ki je pozdravil zastopnika poljedelskega ministrstva g. svetnika Trampuša, ki se je zahvalil za pozdrav in izjavil, da spremlja poljedelsko ministrstvo z vsemi simpatijami za služno delovanje Zadružne zveze. Dalje prečita predsednik došle pismene pozdrave, ki so jih poslali Zadružni Savez v Splitu, Savez hrvatskih seljačkih zadruga v Sarajevu, Savez srpskih zemljoradničkih zadruga v Sarajevu, Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu, Osrednja zveza čeških kreditnih zadrug v Brnu in Zveza čeških gospodarskih zadrug v Opavi.

Nato se je pričel obravnavati dnevni red in g. ravnatelj V. Zabret je v imenu načelstva podal sledeče

NAČELSTVENO POROČILO.

Najbolj karakteristično za poslovno leto 1923 je dejstvo, da je denarna kriza v njega drugi polovici dosegla ostrino, ki je naše gospodarstvo ne pomni že desetletja.

Štiriletna inflacijska politika in z njo združeno padanje dinarja je sililo k špekulaciji ne le ožje trgovske in finančne kroge,

temveč je špekulacija, bazirana na padanje našega denarja, prodrla celo med ljudstvo. Najhujša posledica tega spoznanja in prepričanja, da bo naš denar še naprej padal, je bilo to, da je varčevanje širokih slojev ljudstva popolnoma izgubilo moralno oporo in se je med ljudstvom zelo razširila zapravljivost.

Z novim finančnim ministrom je prišel tudi temeljit preokret v finančni politiki in namesto komodne brezpomočne inflacije je začel novi minister izvajati politiko deflacije. Toda gospodarstvo, že navajeno na stalno naraščajoči obtok papirnatega denarja, je začutilo pri novi politiki naenkrat silno pomanjkanje denarja. Obrt, trgovina in industrija, ki so v času inflacije bujno procvitale, so napram prejšnjemu razmahu neprijetno začutile utesnitve.

Posledice deflacijske politike.

Posledica vsega tega je bilo silno povpraševanje po kreditu. Vsled velikega povpraševanja je denar postal drag in je obrestna mera dosegla skoro bajeslovno višino. Poleg boja z obrestno mero pa se je med povpraševalci razvil tudi boj umazane konkurence za vlogami.

S stališča zadružništva moramo ugotoviti, da je zlasti bančni svet pri reševanju svoje kritične situacije in pri lovu za kmet-

skim denarjem popolnoma pozabil na načela lojalnosti in trgovske kulance in se je v času preizkušnje izkazal kot dosti nesoliden.

Poleg bank so skušali dobiti v roke denar naših zadrug in zadružnih vlagateljev posamezni podjetniki iz trgovskih in industrijskih krogov, katerim so banke kredit odpovedale, oziroma jim je bančni kredit postal z visoko obrestno mero neznosen, ako ne celo nemogoč.

Zadružna disciplina.

Proti naporu teh nezadružnih krogov so se naše zadruge skoro brez izjeme izborna držale, vpoštevale dolžnost discipline do Zadružne zveze in se v tej krizi vseskozi ravnale po nasvetih Zadružne zveze, vsled česar so krizo brez posebnih težav premagale.

Radi lepe discipline kreditnih zadrug in pa radi pomoči, ki jo je v tej krizi Zadružni zvezi nudila Zadružna gospodarska banka, ki je bila v stanju Zvezi likvidirati sukcesivno kljub najhujši krizi skoro vse naložbe do majhnega ostanka, je Zadružna zveza krizo brez težav premagala in ostala vseskozi likvidna. Disciplina kreditnih zadrug in pomoč Zadružne gospodarske banke sta se sijajno izkazali za kooperacijo z Zadružno zvezo.

Rajfajzenove hranilnice in posojilnice so se v odbijanju napora nezadružnih krogov in zavodov izkazale kot resnični ljudski zavodi in so se vseskozi držale gesla: »Kmečki denar kmetu«, dočim tega ne bi mogli reči o vseh šulcedeličevih posojilnicah, izmed katerih so mnoge le preveč krenile na pota špekulacije in preveč pozabile, da imajo ljudski denar upravljati predvsem v korist ljudstva.

Zadružništvo bo moralo v svoji celoti brez izjeme v bodočem gledati za tem, da z organizacijo ljudstva in z njega izobrazbo ustvari med njim smisel in razpoloženje za

napredek potom kapitala in da bo zadružni kapital v prvi vrsti na razpolago za oploditev kmetijskega gospodarstva.

Obrestna mera.

Vsled hude konkurence bank v zviševanju obrestne mere in vsled njih agitacije z obljubami in grožnjami pri kreditnih zadrukah in njih vlagateljih je seveda moralo tudi zadružništvo z obrestno mero ponovno kvišku tako, da je s koncem poslovnega leta 1923 zadružna obrestna mera dosegla višino, ki se z zadružnega stališča da teško opravičiti in izvrševanje zadružnih namenov v znatni meri onemogočuje. Eno dobro pa moramo poudariti tudi pri tej visoki meri: visoke obresti so dale hranilnicam in posojilnicam dosti lepe dohodke za kritje narasle režije, za odpisovanje vojnih posojil, v kolikor so bile nekatere z njimi dosti obremenjene in za tvoritev rezervnih fondov, v kolikor so jih nekatere morale prej odstopiti za sanacijo Zadružne centrale. Gospodarska zveza in Zadružna gospodarska banka, ki uporabljata največ zadružnega denarja, sta kljub povišani obrestni meri tudi v poslovnem letu 1923 prispevali še pol odstotka za sanacijo Zadružne centrale.

Jasno je, da je sedaj veljavna obrestna mera za zadružništvo trajno nevzdržljiva in bo morala Zadružna zveza z obrestno mero navzdol v interesu ljudstva, kateremu naj zadružni kredit v prvi vrsti služi in pa v interesu onih zadrug, ki so navezane na zadružni kredit. To znižanje bo treba izvesti, kajti tendenca že splošno kaže na znižanje.

Naložbe in krediti.

Zanimiva je slika padanja naložb kreditnih zadrug pri Zvezi. Začelo se je to padanje z majem 1923 in se je nadaljevalo do decembra istega leta s tako hitrostjo, da so v teh sedmih mesecih naložbe pri Zadružni zvezi padle za celih 10.854.465 Din. Del te-

ga, okoli 4.600.000 Din., se je izenačil koncem junija in decembra 1923 s pripisom naraslih obresti.

Z januarjem 1924 pa je zopet nastopil preokret in naložbe so se začele še z večjo hitrostjo dvigati. Glavni vzrok temu je bila stabilizacija oziroma trajno izboljševanje naše valute, vsled česar je varčevanje dobilo nazaj moralno oporo v nagradi, ki jo dobi varčevalec ne le v visokih obrestih, ampak tudi v dviganju notranje vrednosti svojih prihrankov. Če bodo naložbe pri Zadrudni zvezi rastle z isto hitrostjo kot prvih pet mesecev v celem letu 1924, bomo na prihodnji glavni skupščini lahko poročali o vse drugačnih rezultatih nego letos.

Vsled konstantnega padanja naložb je morala Zveza v letu 1923 dovoljevanje novih kreditov zadrugam omejiti na najnujnejše slučaje. Vse zadruge pa je ob vsaki priliki, zlasti pa z okrožnicam in v Narodnem Gospodarju opozarjala, naj strogo pazijo pri dovoljevanju posojil na likvidnost. Le, ker so bile zadruge o položaju na denarnem trgu dobro informirane in ker so se po nasvetih Zveze ravnale, je zadrudništvo veliko krizo leta 1923 tako brez škode premagalo.

Pri tem naj tudi omenim, da je Zadrudna zveza na temelju sklepa glavne skupščine regulirala dovoljevanje kreditov v toliko, da je dovoljenju pritrdila le, če je kredit bil dovoljen za kratko dobo v skladu z namenom zadruge in če je bila likvidnost zadruge izven dvoma. Takih slučajev je bilo 87, izmed katerih je bilo 34 odklonjenih.

Revizije.

V poslovnem letu 1923 je bilo izvršenih 214 revizij in sicer 151 v področju Kranjske, Štajerske pa 63. V nekaj slučajih je bila izvršena superrevizija. Poleg pomoči in poka, ki so ga zadruge dobivale ob priliki revizij, pa se je veliko zadrug obračalo na Zve-

zo za sestavo računskih zaključkov deloma na sedežu zadrug, deloma v pisarnah Zveze. Sestavilo se je v Ljubljani in Mariboru 190 računskih zaključkov. Poleg tega pa je bilo pregledanih 61 računskih zaključkov. V vsakem slučaju so se zadrugam na njihova vprašanja dajala hitra in izčrpna pojasnila, v važnejših zadevah pa so se razpošiljale okrožnice. Število došlih dopisov je naraslo na 10.337, odposlanih 5710, (povprečno 20 na dan), skupaj torej 16.047, poleg katerih moramo računati še 2673 izvodov odposlanih okrožnic. Iz tega števila je razvidno ne le obsežno notranje poslovanje, ki ga ima zadrudna organizacija, temveč tudi veliki zneski, ki jih moramo trošiti vsako leto za poštnino z ozirom na dragi porto. Radj tega smo skupno z zadrudnimi zvezami v Sloveniji in s pomočjo Glavnega zadrudnega saveza podvzeli akcijo, da se tudi nam prizna oprostitvev poštarine, kakor jo uživa zadrudništvo v Srbiji, na Hrvaškem in Slavoniji.

Pravna pomoč članicam.

Kakor prejšnja leta, je tudi lani Zveza v veliki meri nudila članicam pravno pomoč. Dajala je nasvete, kako naj se izpremene pri zadrugah pravila, da se dosežejo davčne in pristojbinske ugodnosti po novih tozadevnih predpisih. V pisarni Zveze so se sestavili ali pregledali številni predlogi članic za vpise v zadrudni register.

V mnogih slučajih so se pri Zvezi napravili prizivi proti previsokemu obdavčenju zadrug in so bili ti prizivi navadno ugodno rešeni. S tem je bila marsikatera zadruga obvarovana znatne škode.

Vsled nejasnosti zakonskih predpisov je bilo treba mnogokrat intervenirati pri davčnih oblastih v pristojbinskih zadevah. Marsikateri urad samovoljno tolmači zakon in naredbe in so stranke dostikrat občutno oškodovane. S pritožbami je velika težava,

ker je treba za nje visokih taks in se rešitev dostikrat sploh ne izda. V tem oziru bo brez dvoma treba še precej časa, preden se bo razvila bolj enotna in stanovitna praksa.

Zveza je sodelovala tudi pri več anketah v davčnih in pristojbinskih stvareh ter je ob takih prilikah vedno branila interese zadružništva.

Seje.

Odbor Zveze se je sestel v letu 1923 k trem sejam. Predmet odborovih sej so bile najvažnejše zadeve in sicer: revizijsko poročilo Glavnega zadružnega saveza, ponovno sanacija Zadružne centrale, denarno gibanje in obrestna mera, zakon o zaščiti malega kmeta ter poživitev zadružnega dela. Načelstvo pa je imelo tekom leta 1923 45 sej, pri katerih se je obravnavalo vsega 738 slučajev, torej povprečno 16 do 17 slučajev na seji. Najpogostejše in najvažnejše točke sej so bile: krediti, revizijska poročila, zadružna propaganda (tečaji, šola, predavanja), važne zadružne zadeve kot naložbe pri Verbandu, naložbe zadrug zasedenega ozemlja, razširjenje zadružništva v Prekmurju, pomoč zadružništvu na Hrvaškem, na Krku, zadeve Zadružne gospodarske banke itd. Vse seje načelstva so bile skoro stalno polnoštevilno obiskane in je bil poleg tega pri sejah vedno navzoč tudi zastopnik nadzorstva.

Pododbor v Mariboru pa je imel 3 seje, opravični zapisnik pododbora pisarne v Mariboru pa izkazuje odposlanih pisem 610, prejetih 454.

Izobraževalno delo.

Veliko je Zveza delala in veliko žrtvovala za zadružno propagando z besedo in tiskom.

V prvi vrsti navajamo zadružno šolo, katere 11. tečaj se je izvršil od 3. novembra 1923 do 15. aprila 1924 in ki ga je obiskovalo

33 učencev. Ni namen šole izuriti le dobre moči za poslovodje in knjigovodje iz poštenih kmečkih fantov, da ne bi bile zadruge odvisne od trgovskega naraščaja, še važnejše je, da šola da potrebno izobrazbo o zadružništvu kmečkim sinovom, ki ostanejo doma tako, da bodo lahko v redu in z uspehom vodili zadruge ter da bodo zlasti pri blagovnih zadrugah znali obdržati vodstvo v svojih rokah nasproti izurjenemu poslovodji. Letos smo prvič priredili šolo skupno z drugimi Zvezami in s centralno vlado po načelu, da polovico prispeva zadružništvo, polovico vlada. Ker smo mi za honorar profesorjev in za materialne stroške prispevali Din. 12.300, nam je vlada s svoje strani prispevala polovico stroškov za štipendije Din. 21.420. Od vseh 33 udeležnikov je Zadružna zveza naklonila štipendije 15 udeležencem s popolno ali delno preskrbo hrane in stanovanja.

Poleg Zadružne šole se je z našimi močmi in na naše stroške vršil pouk o zadružništvu v bogoslovnem semenišču in na orglarski šoli, v počitnicah pa se je priredil za duhovnike petdnevni zadružni tečaj za vodstvo kreditnih zadrug. Ta pouk je bil dosti obsežnejši in obširnejši nego tedensko enurno predavanje, ki se je vršilo po iniciativi vlade na učiteljišču. Na orglarski šoli n. pr. se je v štirih tedenskih urah, skupaj v 106 urah obravnavalo zadružno knjigovodstvo, računstvo, trgovska korespondenca in zadružništvo na splošno.

Letos se je prvič po vojni vršila obsežnejša izobraževalna in propagandna akcija za zadružništvo med ljudstvom in sicer z zadružno-socialnimi tečaji na Štajerskem in zadružno-gospodarskimi tečaji na Kranjskem.

V področju štajerskega pododbora se je izvršilo skupaj 24 zadružnih tečajev z udeležbo 900, tako da pride na en tečaj približno 37 udeležencev. Poseben zadružno-knjigo-

vodski tečaj se je vršil od 2. do 5. januarja v Celju in se ga je udeležilo 23 posojilnic s 27 udeleženci. Glavni predmet je bil posojilnično knjigovodstvo.

V času od 3. decembra do 27. februarja se je na bivšem Kranjskem izvršilo skupno 39 zadružno-gospodarskih enodnevnih tečajev po večini s tremi predavatelji in s štiri do pet predavanji, pri katerih je bila srednja udeležba povprečno 73, vsega skupaj pa 2780 poslušalcev. Potreba po teh tečajih je bila velika, kar dokazuje dejstvo, da so se po razglasitvi prvotnega načrta še številni kraji javili za tečaje, pa se žalibog niso mogle vse želje upoštevati. Za širjenje zadružne zavesti in poživitev zadružnega dela bo prirejanje sličnih tečajev v zimskem času v še večjem številu nujna potreba.

Poleg tega se je po možnosti upoštevala želja zadrug in so se zastopniki Zveze pošiljali na številne občne zборе, ne le radi kontrole, da se občni zbor pravilno vrši, temveč glavno radi predavanja, da se prilika občnega zbora porabi za zadružno propagando.

Narodni gospodar.

Propaganda s tiskom je bila osredotočena v našem glasilu Narodni Gospodar, ki je prinašal lepe članke o ideologiji zadružništva, pa tudi o konkretnih zadružno-gospodarskih nalogah. V »vprašanjih in odgovorih« so se v poljudni obliki pojasnjevala vprašanja zadrugarjev, tako da bo ta oddelek moral trajno ostati v Narodnem Gospodarju. S točnim mesečnim izhajanjem in vestnim uredništvom si je Narodni Gospodar dvignil ugled in se je dvignilo število naročnikov tako, da se razpošilja v 1100 izvodih. Ker pa dobiva vsaka zadruga en izvod zastonj in ker se je naročnina primeroma nizko določila, je Narodni Gospodar obremenil Zvezo z Din. 34.687 in bomo mo-

rali v bodoče gledati, da se ta postavka zniža. Delali pa smo za razširjenje zadružne zavesti tudi s propagandnimi članki v drugih listih, zlasti s poljudnimi članki v »Domoljube« in »Slovenskem gospodarju«.

Zadruga in državne pogodbe.

Radi naložb bivših članic Verbanda v Gradcu je Zadružna zveza storila, kar je bilo v njeni moči, da se članice obvarujejo škode. Žalibog je tedanji minister pravde dr. Laza Marković kljub točnim informacijam od strani zadružnih zvez v Sloveniji sklenil z Nemško Avstrijo neugodno konvencijo, po kateri imajo zadruga dobiti za svoje naložbe v Nemški Avstriji po 8 Din. za 100 K, torej niti tretjine resnične terjatve, ne vpoštevajoč pri tem že itak veliko škodo radi devalvacije in radi izgube na obrestih. Dasi je tedaj vlada v skupščini obljubila oškodovanim zadrugam pomoč in so zadruga že davno oddale svoje prošnje, še danes čakajo ne le na rešitev teh prošenj in izpolnitev vladnih obljub, temveč še na vračilo po konvenciji jim pristoječega ostanka njihovih naložb.

Zadruga v zasedenem ozemlju so bile v sanmargheritski pogodbi žalibog pretirane dočim se je v isti konvenciji mislilo na interese bank. Vlada je prvo napako popravila v prvi vrsti radi prizadevanja zadružnih zvez v Sloveniji, zlasti našega predsednika dr. Korošca. V rimski konvenciji se je zasigurala zadrugam v zasedenem ozemlju zamenjava njihovih naložb pri zvezah v Jugoslaviji v relaciji 60 lir za 100 kron. Ugotoviti moramo, da ta konvencija dejansko pomeni rešitev slovenskega zadružništva v Julijski krajini in se njih lepega uspeha iskreno radujemo, poznavajoč narodno politični in socialni pomen zadružništva za slovansko ljudstvo celega Primorja. Zveza ima za izplačilo naložb primorskih zadrug pripravljene potrebne zneske in kakor hitro bo način izplačila, odnosno izvršitev

rimske konvencije definitivno ugotovljena, bomo zneske izplačali.

Vprašanje izplačila 20 odstotnih bonov in vprašanje vojnih posojil ostajata še zmerom odprti in je zelo malo upanja, da bi sploh kdaj dosegli ugodno rešitev. Nerešenih je še cela vrsta drugih vprašanj kot zlasti terjatve med Italijo in Jugoslavijo, terjatve med Mažarsko in Jugoslavijo, terjatve napram poštni hranilnici na Dunaju itd. Šesto leto po prevratu stojimo nasproti različnim nerešenim vprašanjem celo z manjšim upanjem ugodne rešitve nego prva leta.

Zadružna centrala.

Sanacija Zadružne centrale napreduje in bo predvideno dovršena v petih letih, ako bo šla istim tempom kot danes. Res da je Zadružna zveza morala vreči v sanacijski fond znatne fondе, ki bi jih bila drugod tudi nujno rabila, toda brezpogojno je sanacijo diktiral interes zadružništva, ker smo videli, da bi z odklonitvijo sanacije zadružništvo lahko utrpelo gmotno in moralno ško-

do, ki bi jo ne bilo mogoče popraviti v desetletjih. Res da je poleg Zveze same to breme neprijetno občutita Zadružna gospodarska banka in Gospodarska zveza, ki morata poleg normalnih že dosti visokih obresti za naložbe, odnosno za posojila prispevati leto za letom še posebej od vseh naložb in kreditov pol procenta za sanacijo Zadružne centrale, toda to je postulat zadružne vzajemnosti, da ravno osrednje organizacije, ki stojijo in padejo s posameznimi zadrugami, v kritičnih momentih požrtvovalno in nesebično zaščitijo posamezne zadruge pred gmotno škodo, zadružno misel pa pred moralno škodo.

Ravno zgled Zadružne centrale pa je bil za nas najlepši in najbolj nazorni nauk, kako važna je v zadružništvu disciplina, kako neobhodno edinstvo in kakšno škodo nasprotno trpimo, ako se od discipline in edinstva oddaljimo. Gledati moramo za bodoče, da tega drago plačanega nauka ne pozabimo in se v interesu močnega uspevajočega zadružništva krepko in brezpogojno držimo gesla: Disciplina in edinstvo nad vse! (Dalje prih.)

F. K.

Pošiljanje gotovine po pošti.

V zadnjem času zahtevajo zadruge vedno pogosteje, da jim pošilja Zadružna zveza gotovino v denarnem pismu. To zahtevo opravičujejo s tem, da jim poštni urad navadno ne more takoj izplačati poslane svote, ker nima toliko gotovine v blagajni. Navadno ima poštni urad le kakih Din. 400.— do Din. 600.—. Če ima več gotovine, jo mora še isti dan odposlati založnemu poštnemu uradu v Maribor ali v Ljubljano. Zato poštni urad večkrat nima dosti denarja, kadar mora izplačati nakaznico, ki glasi na par tisoč dinarjev. Takrat mora poštni urad šele zahtevati od založne pošte denarni zalog. Predno pa prejme

zalog, preteče takoj par dni. Zadruga pa nujno rabi denar. Zato mora zahtevati, če hoče pravočasno priti do denarja, da ji ga Zadružna zveza pošlje v denarnem pismu.

Isto opažamo pri vseh večjih podjetjih, ki imajo svoje tekoče račune pri posojilnicah. Podjetja rabijo v soboto večje zneske za izplačila delavcev. Silno neprijetno jim je, če ne prejmejo pravočasno v soboto gotovine, da jo potem izplačajo delavcem. Zato zahtevajo tudi podjetja, če nimajo svojega sedeža v kraju posojilnice ali pa v kraju, kjer se nahaja večji poštni urad, da se jim pošilja gotovina v denarnem pismu.

Ali je to tudi nujno potrebno?

Zadružna zveza, pa tudi drugi denarni zavodi, morajo plačevati visoke zneske za

pošiljanje denarja v denarnih pismih. Kakor znano, se mora plačevati za vsako denarno pismo pred vsem pristojbina kot za priporočeno pismo, t. j. ako tehta pismo do 20 g, znaša pristojbina Din. 3.—; ako tehta do 40 g, znaša pristojbina Din. 3.50; ako tehta do 60 g Din. 4.— i. t. d. Ker se mora pošiljati v denarnem pismu tudi droben denar, da more posojilnica opravljati izplačila, je denarno pismo tudi precej težko. Denarno pismo mora biti dobro zavito in tudi še dobro zapečateno, večji zneski ne smejo biti zaviti v navaden papir, temveč v platno. Z vsem tem se teža denarnega pisma izdatno poveča.

Razen tega se mora plačati še pristojbina od zneska, ki je v denarnem pismu. Do Din. 100.— se plača Din. 1.—; do Din. 500.— se plača Din. 2.—; do Din. 1000.— Din. 5.—; do Din. 5000.— se plača Din 10.—; dalje za vsakih Din. 1000.— po Din. 1.— več.

Za denarno pismo, ki tehta 150 g in vsebuje Din. 10.000.— se mora plačati vsega skupaj Din. 23.50 pristojbin; za denarno pismo pa, ki tehta 580 g in ki vsebuje Din. 40.000.— pa znaša pristojbina skupaj Din. 64. Pošiljanje denarja v denarnem pismu je torej zelo drago. Ali so neobhodno potrebni ti veliki stroški? Ali bi ne bilo mogoče pošiljati denar potom poštnege čekovnega zavoda po čekovni nakaznici?

Ako se pošlje denar po čekovni nakaznici t. j. potom poštnege čekovnega zavoda, je pošiljatev precej cenejša.

Od Din. 10.000.— se plača $\frac{1}{2} \text{‰}$ t. j. Din. 5.— provizije; manipulativna pristojbina znaša za vsako postavko do Din. 5000.— 20 para, torej v našem primeru 40 para, plačilni nalog pa 30 para. Skupaj znašajo potem stroški za pošiljatev Din. 10.000.— po čekovni nakaznici Din. 5.70; torej je v tem primeru čekovna nakaznica za Din. 17.80 cenejša, kot denarno pismo.

Pošiljatev Din. 40.000.— v denarnem pismu stane, kakor smo zgoraj povedali, Din. 64.—. Stroški za pošiljatev po čekovni nakaznici bi pa bili: provizija Din. 20.—, manipulativna pristojbina Din. 1.60 in plačilni nalog 30 p, skupaj torej Din. 21.90. V tem primeru je pošiljatev po čekovni nakaznici za Din. 42.10 cenejša kot pošiljatev v denarnem pismu.

Zadružna zveza mora seveda, kakor tudi vsak drug denarni zavod, zaračunati stroške za pošiljatev zadrugi, ki je zahtevala izplačilo. Visoki stroški za pošiljatev zadenejo zato vedno le zadrugo. Važno je vsled tega, da zadruga natančno vè, kako naj se ji denar pošlje, da bo pošiljatev cenejša, vendar pa da bo poslani denar gotovo tudi točno prejela.

Kakor smo že začetkoma povedali, ima vsak poštni urad natančno določeno, koliko sme imeti gotovine v blagajni. Poštni urad sprejema na eni strani vplačila, n. pr. za prodane znamke, pristojbine za priporočena pisma i. t. d., na drugi strani pa izvršuje izplačila, n. pr. izplačuje zneske, ki so bili poslani po poštni nakaznici, čekovni nakaznici i. t. d. Kar mu na koncu dneva preostane v blagajni, pa ne sme presegati gotove svote, ki je natančno določena zanj. Večji poštni uradi imajo določene večje svote, manjši pa manjše. Ako poštnemu uradu ostane pa zaključku večja svota v blagajni, jo mora odposlati takozvani založni pošti v Ljubljani ali Mariboru. Ako pa so izplačila tako velika, da mu ne zadosčuje gotovina v blagajni, pa mora poštni urad zahtevati od založne pošte denarni zalog. Seveda mine takoj par dni, preden prejme poštni urad zalog od založne pošte in ravno radi zamude teh par dni pride lahko stranka v veliko zadrego.

To je uvidela tudi poštna uprava. Da se morejo poštni uradi hitreje preskrbeti s potrebnimi zalogi, je odredila pretekli mesec na

podlagi razpisa ministrstva od 6. maja 1924 sledeče:

Poštni čekovni zavod mora sporočiti vsak dan brzojavno vsem založnim poštam vse poštne urade, katerim je bil po čekovnih nakaznicah nakazan denar preko Din. 5000.—. Na podlagi tega obvestila opozori tudi založna pošta takoj brzojavno vse dotične poštne urade. Poštni urad vè torej še isti dan, da je bila izstavljena čekovna nakaznica preko Din. 5000.—, ki jo bo moral izplačati naslednji dan. Če ima poštni urad isti dan dovelj denarja v blagajni, ga ne bo odposlal založni pošti, marveč ga bo pridržal, da bo naslednji dan lahko izplačal čekovno nakaznico. Ako pa nima dovelj gotovine, jo bo zahteval od založne pošte.

S to odredbo poštne uprave se je zelo pospešilo izplačevanje čekovnih nakaznic.

Poštna uprava pa je tudi sicer pripravljena skrbeti za to, da poštni uradi lahko točno izplačujejo poslane zneske. Zato svetujemo zadrugam in drugim po deželi sledeče:

Kadar si pusti zadruga nakazati od Zadrugne zveze večjo svoto denarja, naj obenem pisмено obvesti tudi dotični poštni urad, da prejme v par dneh po čekovni nakaznici od Zadrugne zveze tolik in tolik znesek in

da prosj vsled tega, da se preskrbi poštni urad pravočasno s potrebno gotovino. Poštni urad bo na ta način vedel, da bo moral v par dneh izplačati večji znesek in si bo zato preskrbel potrebni znesek. Če bo imel isti dan večje prejemke, jih ne bo odposlal založni pošti, temveč jih bo zadržal. Če jih pa ne bo imel, bo pa zahteval potrebni zalog. Tako bo zadruga pravočasno prejela denar.

Ravnotako pa svetujemo tudi privatnikom, ki imajo svoje tekoče račune pri naših zadrugah in so bili doslej primorani, pustiti si pošiljati zneske v denarnem pismu, da popreje obveste poštni urad, da bodo v par dneh prejeli po čekovni nakaznici večji znesek.

Seveda najlažje je in ostane, da zadruga pravočasno skrbi za gotovino in da si v slučaju, kadar rabi, pusti raje par dni preje nakazati potrebni znesek. Vendar to vedno ni mogoče. Pridejo nepredvidene zahteve in zadruga mora v zadnjem trenutku skrbeti za gotovino. A tudi takrat ni potrebno vedno poslužiti se denarnega pisma. Priporočamo zadrugam, da puste, da jim Zadrugna zveza pošilja gotovino po čekovni nakaznici. S tem sebi prihranijo velike stroške za denarno pismo, splošnemu gospodarstvu pa koristijo, ker mu ne odtegnejo toliko gotovine iz prometa.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Vprašanje 26: Ko smo v aprilu t. l. pri davkariji plačali na podlagi izkaza (C) rentni davek od obresti hranilnih vlog in istotako na podlagi izkaza invalidski davek, je davkarija za vsak izkaz zahtevala takso po 5 D. Prosimo pojasnila, ali je ta zahteva utemeljena? (H. p. Št. M. p. Š.)

Odgovor: Taksa po 5 Din. se plačuje za davčne napovedi po tarifni postavki 231. **Izkaz C o rentnem davku in izkaz o invalid-**

skem davku pa ne spadata pod tarifno postavko 231 in nista torej podvržena taksi, temveč sta takse prosta. O tem je finančna delegacija v Ljubljani obvestila vse davčne urade s posebno okrožnico od 22. II. 1924, I A 376, v kateri izrecno pravi: »Izkazi C (o rentnini), izkazi službodajalcev in drugi slični izkazi, ki jih morajo zavezanci po zakonu ali na splošno ali individualno zahtevo predlagati, po čl. 6 točka 1. noveliranega zakona o taksah, niso

podvrženi taksi.« — Ker se je v vašem slučaju dvakrat taksa po 5 Din. od Vas neopravičeno pobrala, Vam svetujemo, da takoj zahtevate s posebno vlogo na dotični davčni urad povračilo protipravno izterjane takse. Ta vloga je sama takse prosta in rok za vložitev znaša 90 dni od dne vplačila takse. Ne gre se tukaj ravno radi 10 Din., ki jih je od Vas davkarija neopravičeno izterjala, gre se za to, da znamo braniti svoje pravice in se braniti pred vsako krivico in da davčne urade opoziramo na veljavne predpise, ako jih sami ne znajo, kakor bi bila njihova dolžnost.

Vprašanje 27: Pri naši posojilnici ima N. N. dolg Din. 5000, ki je zapadel v plačilo že 1. septembra 1922. Kljub ponovnim ustmenim in pismenim opominom ni do danes niti dolga vrnil, niti prišel zadolžnico podaljšat. Brezuspješna so bila tudi vsa opozorila na poroke. Kaj naj storimo? (H. p. v C.)

Odgovor: Za Vaš slučaj Vam ne moremo drugega nasvetovati, kakor da takoj zahtevate vračilo od dolžnika ali od porokov z odvetniškim opominom. Če bi tudi to ne zaleгло, potem morate seveda proti tako malomarnemu dolžniku in ravno tako malomarnim porokom nastopiti sodno pot. Ker so poroki zavezani kot poroki in plačniki, se s tožbo lahko obrnete tudi naravnost na poroke, ako vidite, da bi pri slabem gospodarskem položaju dolžnika posojilnica ne prišla do svojega denarja. Vsekakor pa je pri nemarnosti, ki jo kažejo v Vašem slučaju dolžnik in poroki, vsako popuščanje neumestno in je posojilnica že dosti zakrivila s tem, da zadevo zavlačuje od 1. septembra 1922. Posojilnice imajo napram svojim članom dolžnikom delovati tudi vzgojno glede plačevanja obveznosti. Tako popuščanje kot pri Vas pa ni več vzgojno.

Vprašanje 28: V naši dolini gotovi krogi ustanavljajo pupilarno varno hranilnico. Običine že sklepajo o jamstvu. Ker bo to naši po-

sojilnici brez dvoma škodovalo, Vas prosimo, da nam pojasnite, kako bi tudi naša posojilnica dobila pupilarno varnost. (Hp. v P.)

Odgovor: Kakor je iz Vašega pisma razvidno, gre tu za ustanovitev takozvane **regulativne hranilnice** (ne posojilnice). Take hranilnice niso ustanovljene na podlagi združnega zakona, ampak na podlagi hranilničnega regulativa iz l. 1844. Zato tudi niso registrirane v sodnem združnem registru, ampak zavisj njih ustanovitev od privoljenja vlade. Za regulativne hranilnice jamči ena ali več avtonomnih korporacij (občina, mesto, trg, okraj) z vso svojo davčno močjo. To jamstvo smatra država za absolutno varno in zato morajo sodišča pupilarni (sirotinski) denar in javne korporacije svoj odvišni denar nalagati le pri regulativnih hranilnicah. Vsled tega pa si tudi država pridržuje direktno nadzorstvo. Hranilnice niso podvržene združnim ali sodnim revizijam, ampak so podrejene direktno državnemu nadzorstvu in ima vsaka hranilnica svojega od vlade imenovanega državnega komisarja, ki se udeležuje sej hranilnice. Njegov veto (ugovor) sistira vsak sklep hranilničnega odbora. Hranilnicam država ukazuje, kje morajo nalagati svoj odvišni denar, kar je pri posojilnicah kot avtonomnih združgah nemogoče. Sedaj n. pr. naša vlada zahteva, da morajo hranilnice nalagati svoj denar v Hipotekarni banki v Beogradu, to se pravi: centralizem tudi na gospodarskem polju.

Vaša posojilnica kot zadruga pupilarne varnosti sploh ne more dobiti. Morala bi likvidirati in se ustanoviti na novo kot hranilnica po zgoraj omenjenem načinu. Za pupilarno varnost naših hranilnic pa nam tudi ne gre, ker bi se s tem morale podvreči direktnemu državnemu nadzorstvu in vladni ingerenci, kar ni v interesu avtonomnih posojilnic. Avtonomija združništva je bila od nekdanj naš ponos in nam je bolj kot ke-

daj ravno v današnjih razmerah potrebna. Dejansko so naše posojilnice z neomejeno zavezo najmanj tako in še bolj varne kakor regulativne hranilnice.

Vprašanje 29: V 8. številu Nar. Gospodarja iz l. 1923 beremo o zakonu za zaščito male kmetije. Potom Zadrufne zveze so vse kreditne zadruge napravile predstavko na ministrski svet proti razširitvi tega zakona na vso državo. Ali ta zakon za nas velja ali ne? (Pos. v K.)

Odgovor: V finančnem zakonu za leto 1922/23 je bil ministrski svet pooblaščen, da razširi srbski zakon o zaščiti male kmetije na vso državo ali na posamezne pokrajine. Ministrski svet se pa tega pooblastila radi odpora proti zakonu ni poslužil. V finančni zakon za l. 1923/24 pa ni bilo več privzeto dotično pooblastilo ministrskega sveta o razširitvi zakona za zaščito male kmetije na vso državo in danes torej niti ministrski svet ne more sklepati o tem, da bi se ta zakon razširil tudi na Slovenijo.

Vprašanje 30: Pri naši hranilnici in posojilnici je večje število zelo majhnih vlog, nekatere po nekaj par, po dinarju ali dva dinarja. Ker je s takimi vlogami radi njih malenkostnosti dejansko več dela in stroškov nego nesejo posojilnici dobička in ker se vlagatelji leta in leta ne oglašijo, prosimo pojasnila, ali je mogoče take vloge enostavno odpisati. Če se vlagatelji namreč zglasijo, da dvignejo te vloge, bi jim morali tedaj zaračunati knjižico, za kar ne bi zadostovala vloga, temveč bi moral vlagatelj še nekaj doplačati.

Odgovor: Niste opravičeni vloge, če so še tako majhne, odpisati brez ozira na to, da bi morda vlagatelj radi knjižice moral celo doplačati, ako bi hotel to vlogo dvigniti. Res pa je praktično zelo neprijetno, ako imate 50 do 100 vlog, katere skupaj ne znašajo niti

100 Din. Svetovali bi Vam, da vse te male vloge samj dvignete; napravite o dvigu vlog poseben seznam s skupno svoto dvignjenih vlog in to skupno svoto naložite na posebno vlogo, za katero kot dokument služi dotični seznam. Ako se potem vlagatelj zglasi, Vi sicer nimate več njegovega računa v knjigi hranilnih vlog, pač pa imate dotični seznam, na katerem je zabeležena tudi njegova vloga. Ako bi on hotel dvigniti znesek, mu predjavite najprej račun za hranilno knjižico in šele, ko Vam to poravna, mu izplačate vlogo. Ako pa vlagatelj hoče naložiti na svojo hranilnico knjižico nov znesek, tedaj skupno s prvotnim zneskom na seznamu in z novo vlogo otvorite dotičnemu vlagatelju nov račun v knjigi hranilnih vlog.

Vprašanje 31: Ali ne zahtevamo upravičeno 8 %-ne zamudne obresti sedaj, ko dajemo posojila tudi po 8 %? (H. p. v K.)

Odgovor: Vsekakor morete zahtevati iste zamudne obresti za neizpolnjene obveznosti, kakor jih zahtevate za posojila, toda le pod pogojem, da ste se v zadolžnici za take zamudne obresti pogodili. Ako pa v zadolžnici ni ničesar pogojenega glede višine zamudnih obresti n. pr. za nepravočasno plačane obresti od posojil, potem morete pa zahtevati od dolžnika le zakonite zamudne obresti na podlagi § 2 zakona z dne 14. junija 1868, ki glasi: »Ako so bile dogovorjene obresti brez določene višine ali ako obresti pritičejo na temelju zakona, potem veljajo 5 od sto za eno leto.« Pri naših hranilnicah in posojilnicah pa je običajno v zadolžnici navedeno, da se dolžnik zaveže od zaostalega obrestnega obroka od dne zapadlosti plačati določene zamudne obresti; tako so namreč zadolžnice na osebno poroštvo običajno sestavljene.

Vprašanje 32: V slučaju, da porok umrje, ali je treba iskati takoj novega poroka, ali

pa je dedič že sam po sebi na podlagi prevzema dedščine zavezan kot porok? (H. p. v Ko.)

Odgovor: Za odgovor na Vaše vprašanje navajamo § 1367 občega državlanskega zakona: »Ako poroštvena pogodba ni zavarovana niti s hipoteko niti z ročno zastavo, **tedaj ugasni tri leta po smrti poroka**, ako upnik v tem času ni niti sodno niti izvensodno izterjal od dediča zapadlega dolga«. Dediča torej lahko še primete iz poroštvene pogodbe njegovega posestnega prednika cela tri leta po smrti prednika. Ako pa je umrli podpi-

sal zadolžnico **kot porok in plačnik** in je bitorej ne le porok, ampak istočasno tudi dolžnik iz dotične posojilne pogodbe, v tem slučaju velja napram takemu poroku in plačniku 30-letna doba zastaranja po § 1478 občega državlanskega zakona: »Za pravo zastaranja pa zadostuje že sama neuporaba pravice, ki bi jo bilo mogoče uveljaviti tekom 30 let.« Opozarjamo Vas pa, da morate zapuščinskemu sodišču prijaviti pogodbo (zadolžnico), iz katere izvirajo obveznosti poroka, oziroma njegovih dedičev.

□ □ □ □ □ □ ZADRUŽNIŠTVO. □ □ □ □ □ □

Oprostitev od poštarine. Poročali smo že zadnjič v Nar. Gosp., da so zadrुžne zveze v Sloveniji napravile prošnjo radi oprostitve od poštarine in da je Glavni Zadrुžni Savez v Beogradu to prošnjo podpiral. Sedaj je Glavni Zadrुžni Savez dobil od poštnega ministrstva obvestilo, da prošnji ni bilo mogoče ugoditi, ker je za take vrste oprostitve pristojna edino narodna skupščina, na katero se je treba s tako prošnjo obrniti. — Glavni Zadrुžni Savez sporoča tudi, da bo vse napravil, da se doseže razširjenje srbskega zakona od oktobra 1899 glede oprostitve poštarine za kmetijske zadrugе na vso državo. Čl. 1. tega zakona glasi: »Kmetijske zadrugе (okrajne in okrožne) se oproščajo plačevanja poštnih pristojbin za korespondenco in denarne pošiljatve, ki se pošiljajo na Glavni savez zemljoradničkih zadrug in Glavno zemljoradničko zadrugo v Beogradu in obratno.

Vzorno zadrुžno mlekarno si je zgradilo Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu na dvorišču svoje palače na Wilsonovem trgu. Tudi na Hrvatskem so začeli občutiti težave pri vnovčevanju mleka rav-

no vsled pomanjkanja organizacije. Dasi je mleka preveč, vendar Zagreb in druga mesta še danes kupujejo drage švicarske mlečne konzerve, švicarske, italijanske in danske sire ter maslo itd. To bi bilo nepotrebno in denar za ta uvoz bi lahko ostal doma, ako bi bilo mlekarstvo organizirano za zbiranje mleka, za predelavo mleka v modernih vzornih mlekarnah in za razpečavanje mleka in mlečnih izdelkov v vseh msetih in industrijskih krajih. Podobno se nam dogaja, kakor se je dogajalo ljudstvu v Rusiji, ki je trpelo najhujšo lakoto v nekaterih gubernijah, dočim je v drugih gubernijah radi preobilice žito propadalo kakor gnoj. Edino **organizacija**, ki veže proizvajalce, skrbi za dobre izdelke in siguren prevoz in išče stike s konsumentii, bo temu odpomogla.

Zadrुžna zveza v Ljubljani je imela koncem l. 1923 508 članic, od katerih je bilo 267 kreditnih zadrug, 81 nabavnih in konsumnih zadrug, 24 mlekarskih, 25 kmetijsko-strojnih, 26 obrtnih, 17 raznih in ena osrednja zadruga. Te zadrugе so imele koncem l. 1923 pri Zvezi 34.694 deležev v znesku Din. 86.735.—

Zadrुžna zveza v Trstu je imela koncem

l. 1923 skupaj 133 članic zadrug. Ustanovljena je bila l. 1921. Po kakovosti se te zadruge delijo sledeče: 87 kreditnih, 34 konsumnih, 8 mlekarskih in po ena vinorejska, stanovanjska, mlinarska in tiskarska. Koncem l. 1923 so te zadruge imele lir 23.916 deležev. Revizij je Zveza izvršila 62, njen denarni promet pa je znašal skupno L 39.903.828.68. Med aktivni ima zveza v tek. računu L 1.624.073.63, v efekti L 659.745.50, gotovine koncem leta L 29.455.84 in še manjše zneske v inventarju, tiskovinah in zaostalih terjatvah, tako da vsa aktiva znašajo L 2.431.290.35. Nasproti temu izkazuje v pasivih tek. rač. L 1.203.148.10 in vloge L 438.342.42, efekti L 659.562.30, splošni in posebni rezervni zaklad L 14.854.04, deleži L 23.916.— Prebitka je imela zveza le L 1.556.53.

Vprašanje kmečkega kredita zlasti za kmetijske zadruge smatra državna banka v Nemčiji (Reichsbank) za svojo nalogo. Kakor je staro izkušeno nemško kreditno združništvo v svojem lokalnem in v svojem centralnem ustroju zveznih blagajn, pruske centralne blagajne uživalo podporo in pomoč pri državni banki v preteklosti, isto stališče zavzema ta banka tudi za bodočnost. V te centralne združne ustanove naj se kapitali v območju kmetijstva pritegnejo in odtod vodijo na ona mesta v kmetijstvu, kjer je po teh sredstvih potreba. Z ozirom na velike izgube, ki jih je združništvo vsled devalvacije utrpelo in vsled kreditne krize ima državna banka posebno nalogo, da podpre centralne združne ustanove s kreditom, da morejo nemoteno vršiti svojo nalogo.

V zlate marke morajo vsled posebne odredbe spremeniti vse zadruge v Nemčiji svojo deležno glavnico in sicer morajo to izvršiti v teku šestih mesecev po zaključku svojega poslovnega leta.

O zdravstvenih zadrugah smo že parkrat omenjali v Narodnem Gospodarju. Usta-

navljale so se s pomočjo ministrstva za narodno zdravje in deloma tudi s sredstvi ameriške Krščanske zveze mladih mož po Srbiji. V načrtu je za vsak srez lastna sreska zdravstvena zadruga, ki ima potem v vsaki občini svoj oddelek. Namen zdravstvenih zadrug je v vzornih pravilih očrtan tako-le: a) da širi smisel za zdravstveno življenje in da z vsemi sodobnimi sredstvi širi zdravstveno propagando; b) da skrbi, da okoliš, v katerem živijo zadrugarji, odgovarja predpisom zdravstvene vede; c) da s svojimi sredstvi izvršuje skupne nabave onih predmetov in ustvarja one skupne ustanove, potom katerih se vzdržuje in pospešuje zdravje zadrugarjev; da je zadrugarju v pomoč pri urejevanju njegovega zdravstvenega življenja; č) da za slučaj bolezni zadrugarja nudi istemu kar najhitrejšo in ceneno zdravniško pomoč, kakor tudi da zadrugarju nabavi kar najceneje zdravila in bolniško pomoč; d) da nudi zadrugarju posojilo za slučaj bolezni in smrti, ako se nahaja zadrugar v pomanjkanju.« — Zveza zdravstvenih zadrug, ki ima svoj sedež v Beogradu, ima nele vodstvo tega združnega gibanja in njega propagando, temveč vodi tudi nabavo zdravil in vseh drugih sredstev za zdravstvene zadruge in izdaja glasilo »Zdravstveni pokret«. — Ker brez dvoma zdravstvene zadruge posegajo v delokrog lekarnarjev in zdravnikov, se je iz te strani vzdignil proti zdravstvenim zadrugam precejšen odpor in zdravniško društvo v Srbiji je javno nastopilo proti zdravstvenim zadrugam.

Nov združni dom v Vavti vasi na Dolenskem je bil otvorjen na Binkoštni ponedeljek 9. junija. Združni dom je obenem izobraževalni dom in se je pri otvoritvi že uporabila dvorana kot gledališka dvorana za ljudske igre. Zasluga na zgradbi lepega združnega doma gre v prvi vrsti Hranilnici in posojilnici v Vavtivasi, ter Lesni zadrugi

v Gorenji Straži pri Novem mestu. Zadrugi dom je obenem dokaz, kako se zadrugi zaveda, da si more najgloblje temelje ustvariti z ljudsko prosveto, da se morata torej zadrugi in ljudska izobrazba vzajemno podpirati. Eno pa moramo pri tej otvoritvi s stališča zadruge grajati, da moramo namreč kljub slovesnostim ob priliki otvoritve kolikor mogoče izbegavati ljudske veselice in z njimi združeno zapravljanje, ker mora zadrugi delovati ne le za ljudsko prosveto, ampak tudi za vzgojo ljudstva in en važen del te vzgoje je vzgoja k varčnosti po načelu: delaš, zbiraj, množi. Ljudske veselice pa navajajo ponajveč k zapravljanju in delo zadruge v tej smeri ne le ovirajo, ampak rušijo.

O varčevanju je objavil lep članek Domoljub v svoji 23. številki od 4. junija. V članku povdarja, da je namen hranilnic posojilnic ne le preskrbeti kredit malim ljudem po nizki obrestni meri, ampak zlasti navajati k varčnosti, ker le potom varčevanja in prihrankov bo prišla hranilnica in posojilnica do onih sredstev, ki so ji za dovoljevanje posojil potrebna. Članek govori o potrebi, kako naj že mladino navajamo k varčevanju in kako je bistvo varčevanja ravno v malem. Končuje tako-le: »Naloga zlasti onih mož v fari, ki vodijo hranilnico in posojilnico je, da skrbijo za vzgojo mladine k varčevanju, da s tem mladino odtegnemo kvarnim vplivom lahkomišljenega zapravljanja, zlasti pa jo varujejo pred največjim zlom in davkom: pijače in kajenjem. Milijone in milijone bi lahko spravile skupaj naše hranilnice in posojilnice, ako bi znale ravno mladino pritegniti v krog svojega dela in jo navajati k varčnosti — in pri tem pomislite zlasti to-le. Narod sužnjev, narod izkoriščanih, bednih delavcev in kmetov bomo ostali, ako si ne bomo znali ustva-

riti lastnega kapitala, ako si ne bomo z lastnim denarjem znali ustvariti naprednega kmetijskega gospodarstva in zgraditi domačih slovenskih delavnic in tovarn. Za vse to je potreben denar, denar in zopet denar, ki ga bomo spravili skupaj le z vztrajnim varčevanjem.«

Anketa o mlekarški šoli v Sloveniji se je vršila pri oddelku za kmetijstvo v Ljubljani 12. junija od 10. dop. do 1/2 2 popoldan. Vodil je anketo šef oddelka g. Sancin, prisostvovala pa sta anketi tudi načelnika poljedelskega ministrstva gg. Todorović in Gjurić. Poleg kmetijskih strokovnjakov kmet. svetnika Zidanšek-a, kmet. svetnika Rohrmana, mlek. instruktorja Pevca so bili navzoči tudi zastopniki zadruških organizacij Zadruge zveze, Gospodarske zveze in Zveze slov. zadrug v Ljubljani, ki kažejo za vprašanje šole intenzivno zanimanje. — Šlo se je pri anketi glavno za to, ali naj se iz razpoložljivih kreditov približno 375.000 Din. osnuje zasilna sirarska šola v Boh. Srednji vasi ali pa naj se pri porabi tega kredita že vpošteva potrebo moderne mlekarške šole za vso državo na najbolj pripravnem kraju, ki ima zadosti mleka na razpolago. Kot tak kraj se je predlagala Škofja Loka, kjer že nad dve desetletji obstoji in deluje mlekarška zadruga. -- Dasi je že pri anketi na splošno prevladalo stališče, da se je že pri prvih kreditih in pri prvih delih treba ozirati na potrebo moderne mlekarške šole za celo državo, se je vendar že isti popoldan vršil ogled mlek. zadruga v Škofji Loki, na podlagi katerega so merodajni faktorji prišli do prepričanja, da Škofja Loka gotovo najbolj ustreza vsem zahtevam kot sedež moderne mlekarške šole in da je tu treba začeti stopnjema tako šolo izgrajevati.

◎ ◎ ◎ ◎ ◎ GOSPODARSTVO. ◎ ◎ ◎ ◎ ◎

Poštno čekovni promet postaja vedno važnejši. Čimbolj bomo znali vse denarne transakcije opravljati brez gotovine, tem manj gotovine nam bo potrebno za promet in temveč gotovine lahko leži obrestonosno v gospodarskih podjetjih. V Nemčiji se n. pr. že sedaj 80 % vsega prometa opravlja brez gotovine z nakazili, z žirom, s čeki itd. Veliko lastnikov računa pri poštno-čekovnem zavodu se ne zaveda velike važnosti in koristi brezgotovinskega prometa za olajšanje denarne in kreditne krize. Pri ljubljanskem poštno-čekovnem se vrši sicer že skoro 40 % vsega prometa brez gotovine, kar pa je še veliko premalo in se mora ta odstotek izdatno zvišati. Imovine ima sedaj pri ljubljanskem poštno-čekovnem zavodu 3794 lastnikov računov okroglo 80,000.000 Din.

Poštno čekovni zavod. Naše kreditne zadruge še veliko premalo poznajo ustroj poštno-čekovnega zavoda in se ga veliko premalo poslužujejo. Nasprotno, zelo pogosto si dajo denar pošiljati od Zadrुžne zveze ali od drugod v denarnem pismu, kar njih režiyo silno podraži, ker je pošiljanje v denarnem pismu v primeri z nakazovanjem po poštno-čekovnem zavodu neprimerno dražje. Zato opozarjamo vse zadruge, ki imajo posla z nakazovanjem in pošiljanjem denarja, na današnji članek o poštno-čekovnem uradu.

Ustanovitev poštna hranilnice v Češko-slovaški republiki. Po izvršeni organizaciji poštno čekovnega urada pristopa republika k naslednjemu socialno in gospodarsko važnemu koraku, k ustanovitvi poštna hranilnice. Pokojni finančni minister dr. Rašin je že l. 1920 pri proračunskih debatah predložil resolucijo za skorajšnje uveljavljenje varčevanja in njegova resolucija prihaja danes po obširnih pripravah zlasti po študiju tozadev-

nih ustanov v inozemstvu do izvršitve. — Načrt zakona o poštni hranilnici bo v najkrajšem času predložen skupščini. Izvedla se bo ustanovitev na ta način, da se delokrog sedanjega poštno-čekovnega urada razširi na varčevanje in s tem urad pretvori v poštno hranilnico. Z ustanovitvijo bo zadoščeno tudi nujni zahtevi države po organu, ki bi imel večji ugled in ustrezal zlasti zahtevi vzgoje k varčevanju, da se doseže večje ljudsko blagostanje. Poštna hranilnica ne bo drugim zavodom s konkurenco škodovala, nasprotno njena naloga je, da delo drugih zavodov izpopolni in ustvari najširšo in najgostejšo mrežo, v katero vlovi vse varčevalce, ki jim dosedaj niti ni dana prilika nalagati svoje prihranke. Ljudskemu varčevanju se bodo s tem odprli novi viri in ljudski denar se bo upravljal za splošno blagostanje, pri čemer se bo oziralo zlasti na socialno slabejše sloje.

Bodočnost naše živinoreje je naslov stvarnemu članku strokovnjaka kmetijskega svetnika ing. Zidanška. Članek je prinesel Slovenec in ga prinaša tudi Kmetovalec. Jasno je, da bomo morali naše kmetijsko gospodarstvo preurediti tako, da bo težišče v dobri intenzivni živinoreji. Naj navedem le par mest iz članka. »V l. 1922 je bilo stanje domače živine sledeče: 389.286 glav goveje živine, 51.753 konj, 303.396 prašičkev, 69.453 ovac, 18.190 oz in 816.406 kokoši. To je torej material, s katerim imamo opraviti, material, ki reprezentira lepo narodno premoženje, kapital, ki ga moramo pripraviti do količor mogoče visoke obrestonosnosti. Zvišanje hasnovitosti, povišanje obrestonosnosti mora biti cilj pospeševalnega dela. — Pospeševalno delo v živinoreji mora torej izzveneti v stremljenje po izboljšanju glede kakovosti živali, ne pa v povišanju števila. Živinorejec

mora imeti cilj, držati v hlevu le odbrane živali, od katerih je polovica morda nevhvaležen in slab plačnik za krmo. To spoznavanje mora obvladati vsakega mislečega živinorejca in mu bo kazalo najboljšo pot.«

Almanah kraljevine SHS II. zvezek. Izšla sta ravnokar 4. in 5. del tega velikega kompendija, ki nudita skoraj izčrpen pregled o gospodarskem življenju naše države. V tem zvezku Almanaha se zlasti odlikuje poglavje o zadružništvu, ki prinaša ne-le splošni pregled zadružništva v kraljevini v kratkih člankih, temveč tudi popolnoma podroben pregled o zadružnih zvezah in pri njih včlanjenih zadrugah z navedbo krajev, kjer so te zadruge. To je prvi pregled celotnega zadružništva v naši državi. Lep članek ravnatelja Žarna podaja tudi sliko o razvoju zadružništva v Sloveniji. Ker je cena 2. zvezku (4 in 5. del) 200 do 250 Din. po tem, v kakšni vezavi je, ga zlasti večjim zadrugam priporočamo. Obrniti se je na glavno uredništvo Almanaha, Zagreb, Marovska 30.

»Lipicanac« je naslov 6. zvezku knjižnice Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva v Zagrebu. Knjižica je znanstvena monografija, ki opisuje postanek in vzgojitev lipicanske konjske pasme, ki ima v našem gospodarstvu veliko važnost in dober sloves. Knjižico je napisal priznani strokovnjak in ravnatelj državne žrebčarne g. Miroslov Steinhausz, ki je pretečeno leto napisal poljudno znanstveno monografijo »Nonius«, znano v strokovnih krogih in prevedeno celo na češko. Knjiga podaja zgodovino lipicanske pasme od l. 1580 do danes in je opremljena s 24 rodovniki vseh linij pasme, s 27 pedigreeami in z 8 slikami žrebcev in kobil te pasme. Cena ji je 50 Din. in se naroča pri Hrvatsko-slavonskem gospodarskem društvu v Zagrebu.

7. in 8. zvezek knjižnice Hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva v Zagrebu

sta izšla te dni s poljudnim obravnavanjem zelo pogostih živinskih bolezni: napenjanja in kolike ter trtnih bolezni peronosporo in oidiuma. S slikami se pojasnjuje, kako se zdravi napenjanje in kolika v sili doma brez živinozdravnika. 8. zvezek pa obravnava peronosporo in oidium, dve bolezni, s katerimi se imajo boriti vinogradniki. — 7. zvezek o napenjanju in koliki se prodaja po 5 Din. 8. zvezek po 3 Din., pri upravi Gospodarskega lista v Zagrebu, Wilsonov trg št. 2.

Razstava goveje živine in konj se name-rava prirediti ob priliki IV. ljubljanskega velesejma. Razstava naj bi trajala po načrtu le tri dni od 15. do 17. avgusta in naj bi pritegnila živinorejce in konjerejce iz vse Slovenije. Ker je vlada, kakor smo izvedeli, dovolila za to prekristno razstavo le 10.000 Din. podpore, bodo organizacije, ki razstavo prirejajo, navezane popolnoma na lastno pomoč. Zato ni še sigurno, ali bodo mogle spraviti skupaj potrebna sredstva, da se razstava vrši.

Sejmski vestnik je glasilo ljubljanskega velesejma, ki izhaja po potrebi in se razpošilja brezplačno. Sedaj je izšla 2. številka Sejmskega vestnika, v kateri je objavljen prvi del lepega članka vestnikovega urednika dr. Andrejke: Kropa in Kamnagorica. Nas zanima članek ne toliko radi lepega opisa prirodnih krasot tega dela Gorenjske, ampak radi opisa zgodovine železne industrije okrog Jelovce in zlasti nje razvoja v I. žebljarski in železoobrtni zadrugi v Kropi in Kamnagorici, ki ga pisatelj v tem članku podaja.

Vprašanje vojnega posojila je Češkoslovaška republika delno že rešila na ta način, da se je podpisovateljem državnega posojila ČSR za 100 kron vojnega posojila izdajalo obveznice za 75 Kč 5 % državnega posojila, katerega obresti padejo po 5 letih na 4½%, po nadaljnih 10 letih na 4%. Obveznice 5 % državnega posojila pa so se izdajale podpi

sovateljem za vojno posojilo le pod pogojem, ako je isti istočasno na vsakih 100 kron vojnega posojila podpisal tudi z vplačilom v gotovini 75 Kč 6 % državno posojilo. — Večina čeških zadrug se je tedaj te ugodnosti, znebiti se pod primeroma ugodnimi pogoji vojnega posojila, tudi poslužila, tembolj, ker se je že tedaj povdarjalo, da se pri končni ureditvi vprašanja vojnih posojil s posebnim zakonom posestnikom vojnih posojil ne bo nudilo v nobenem slučaju večjih ugodnosti. Nemci in nemške zadruge pa so tedaj proti temu načinu rešitve zavzeli enotno fronto in niso hoteli konvertirati vojnih posojil v 5 % državno posojilo. Ker pa so od junija 1920, ko se je na ta način delno rešilo vprašanje vojnih posojil, pretekla že 4 leta in ker končnega zakona o rešitvi vojnih posojil le noče biti, so sedaj Nemci v zadregi in njihova fronta se krha, zlasti ker vidijo, da leto za letom ležijo vojna posojila brez obresti, do-

čim bi jim 75 Kč državnega posojila za 100 K vojn. posojila neslo vsaj 3.75 Kč. na leto.

Našim davkoplačevalcem je posvečen uvodnik Trgovskega lista od 24. maja 1924, ki na temelju proračuna za l. 1924/25 izkazuje, koliko je donos direktnih davkov iz Slovenije, namreč 163,000.000 Din. in ki pravi: »Po izkušnjah, ki jih imamo, pa smemo pričakovati, da se naša uprava ne bo zadovoljila s to vsoto, ampak da bo iskala svoje zadoščenje ponovno v tem, da zopet najde dopadenje navzgor in iztisne iz davkoplačevalcev, če se bo le dalo, kolikor mogoče več. V tem oziru nam dohajajo pritožbe iz raznih krajev, da se čimbolj pojavlja tendenca od strani javnih oblasti, odnosno njihovih šefov, ki so hkratu predsedniki raznih davčnih komisij, da se razni davčni predpisi nepri- merno dvignejo brez ozira na dejanske raz- mere, ki so bile take, da o upravičenosti po- viška ne more biti niti govora.

.....

Občni zbor Ormoške posojilnice v Ormožu, r. z. z n. z., se bo vršil dne 5. julija 1924, ob 2. uri pop. v posojilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zбора. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Cerknici, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 3. uri pop. v prostorih posojilnice. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Šmartnem na Pohorju, r. z. z n. z., se bo vršil dne 29. junija 1923, po sv. maši ob pol 11 uri v združnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Slučajnosti.

XXXI. redni občni zbor Vzajemne posojilnice, r. z. z o. j. v Ljubljani, se bo vršil v četrtek dne 26. junija 1924, ob 18. uri v društvenih prostorih. 1. Odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Sklepanje o rač. zaključku in razdelitvi dobička za l. 1923. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Laškem, r. z. z n. z., se bo vršil dne 26. junija 1924, ob 9. uri dop. v združnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Mlekarske zadruge v Šmarji na Dol. r. z. z o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 8. uri zjutraj v združnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Čitanje reviz. poročila. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Rokopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Narodnega Gospodarja“. Ljubljana, Zadržna zveza. Izdajatelj: „Zadržna zveza“ v Ljubljani. — Odgovorni urednik: Anton Kralj, tajnik „Zadržne zveze“, v Ljubljani.

Redni občni zbor Živinorejske zadruge v Vodica, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 6. julija 1924, ob pol 5. uri pop. v Kat. domu. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Jurju pri Kranju r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob pol 4. uri pop. v hranilničnih prostorih na pošti. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1923. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijskega društva v Št. Jurju pri Kranju r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 1. uri pop. v uradnih prostorih načelstva. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev načelstva in nadzorstva. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Fari pri Kostelu r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 3. uri pop. v posojilniških prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Čitanje revizijskega poročila. 3. Poročilo načelstva in nadzorstva. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 5. Volitev načelstva. 6. Volitev nadzorstva. 7. Prememba pravil. 8. Slučajnosti.

Redni občni zbor hranilnice in posojilnice v Dobu, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 11. uri v združni pisarni v Dobu. 1. Poročilo načelstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske zadruge za nakup in prodajo v Begunjah pri Cerkljici, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob pol 4. uri pop. na sedežu zadruge v Begunjah h. št. 72. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev a) načelstva, b) nadzorstva. 4. Čitanje reviz. poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Sirarske zadruge v Starih Fužinah r. z. z. o. z., se bo vršil dne 28. junija 1924, ob 4. uri pop. v prostorih sirarne. 1. Poročilo načelstva. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Sklepanje o prodaji sira. 4. Sklepanje o zgradbi sirarne. 5. Slučajnosti.

Izredni občni zbor Elektrostrojne zadruge v Sorci, r. z. z. o. z., se bo vršil dne 5. julija 1924, ob 2. uri pop. v Spod. Sorci št. 2. Prememba pravil.

Občni zbor Strojne zadruge v Pongercah, r. z. z. o. z., se vrši dne 29. VI. 1924, ob 3. uri pop. v Pongercah. 1. Zapisnik zadnjega občnega zbora. 2. Rač. zaključek za l. 1923. 3. Čisti dobiček. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Kmetijske hranilnice in posojilnice v Staremtrgu pri Ložu r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 3. uri popoldne v prostorih Kmetijske zadruge. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1923. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Prememba pravil. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Lesne zadruge v Staremtrgu pri Ložu, r. z. z. o. z., se vrši v prostorih Kmetijske zadruge v Staremtrgu dne 6. julija 1924, ob 3. uri pop. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Volitev načelstva in nadzorstva. 6. Slučajnosti.

Stavbilska zadruga »Lastni dom« r. z. z. o. z., v Trbovljah ima svoj izredni občni zbor v nedeljo, dne 29. junija 1924, v Društvenem domu v Trbovljah ob 3. uri pop. Dnevni red: Sprememba pravil.

20 redni občni zbor Gospodarske zveze, r. z. z. o. z. v Ljubljani, se bo vršil dne 30. junija 1924, ob 4. uri pop. v uradnih prostorih. 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva. 3. Branje revizijskega poročila Zadrzne zveze v Ljubljani. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Predložitev bilance za l. 1923. 6. Volitev članov načelstva in nadzorstva. 7. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu na Drav. polju r. z. z. n. z., se bo vršil dne 19. VI. 1924, ob 3. uri pop. v hranilničnih prostorih. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 5. Slučajnosti.

Občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice v Šmarju pri Jelšah r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924 v posojilničnih prostorih popoldne ob 15. uri. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1923. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Slamnikarske in klobučarske zadruge v Mengšu r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924 ob pol četrti uri popoldan v Društvenem domu v Mengšu. 1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo a) načelstva, b) nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1923. 4. Volitev nadzorstva. 5. Volitev načelstva. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Trzliču r. z. z. o. z., se bo vršil dne 22. junija 1924 v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računskega zaključka za l. 1923. 3. Volitev načelstva. 4. Volitev nadzorstva. 5. Prememba pravil. 6. Slučajnosti.

Izvanredni občni zbor Konzumnega društva v Št. Jerneju r. z. z. o. z., se bo vršil dne 29. junija 1924 ob 3. uri pop. v Društveni dvorani. 1. Čitanje revizijskega poročila. 2. Odstop članov načelstva. 3. Volitev načelstva. 4. Sprememba pravil. 5. Odobritev nagrad načelstvu. 6. Slučajnosti.

Občni zbor Nabavne in prodajne zadruge na Bohinjski Beli r. z. z. o. z., se bo vršil dne 26. junija 1924 ob 7. uri zvečer v župnišču. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 3. Volitev nadzorstva. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Slučajnosti.

Občni zbor kmečke hranilnice in posojilnice v Poljčanah, r. z. z. n. z., se bo vršil dne 29. junija 1924, ob 3. uri pop. v posojilničnih prostorih. 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 3. Dopolnilna volitev načelstva. 4. Sprememba pravil. 5. Slučajnosti.

16. občni zbor Hranilnice in posojilnice na Dobravi pri Kropi r. z. z. n. z., se bo vršil 6. julija 1924, ob pol 16. uri v urad. prostoru, Sred. Dobrava 11. 1. Odobritev zapisnika o 15. obč. zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Potrjenje rač. zaključka za l. 1923. 4. Slučajnosti.

Občni zbor Kletarskega društva v Ormožu, r. z. z. o. z., se bo vršil dn 5. julija ob četrti uri popoldan v majhni dvorani katoliškega doma v Ormožu. 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobritev rač. zaključka za l. 1923. 4. Slučajnosti.

Vlačilec goseničar 25 in 50 HP

(tracteur en chenilles, Raupenschlepper)

za poljedelstvo in gozdarstvo,

deluje zanesljivo, štedljivo, orje, vlači in žene tudi na mehkih in najbolj strmih tleh, ne stiska tal; obratovanje z bencinom, petrolejem ali sirovim oljem.

Otto Kurth & Tedesco - Wien VII., Döblergasse 1/33a. Telefon: 38 - 6 - 42.

GOSPODARSKA ZVEZA

notira sledeče brezobvezne cene:

GNOJILA:

Kalijeva sol 42% po	Din. 150—	za 100 kg
Kostni superfosfat z 18%—20% v vodi raztopne fosforove kisline, z vrečami po	190—	100 .
Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosfor. kisline (vreče a 100 kg) po	120—	100 .
Tomazeva žlindra 18% po	170—	100 .
Cement po	75—	100 .

Cene veljajo pri odjemu originalnih vreč, pri vagonskih pošiljkatvah se prednje cene razumejo fko vsaka postaja v Slovenijo.

KRMILA:

Lanene tropine po Din 4.50 za kg. Vreče po 50 kg.
 Orehove tropine, vsebuječe 42% beljakovin in maščobe po Din 3.50 za kg z vrečami. Vreče po 75 kg.
 Klajno apno po Din. 4.50, pri manjšem odjemu Din. 6.—.

VINOGRADNIŠKE IN KMETIJSKE POTREBŠČINE:

Drevesne škropilnice bakrene po	Din. 500—
Modra galica po Din. 9.50 za kg, pri manjšem odjemu	kg 11—
Žveplo, dvojno rafinirano	kg 3.75
Trierje (žitne čistilnice) tvrdke Heid, znamka IA po	3.500—
Trierje (žitne čistilnice) tvrdke Heid, znamka IB po	3.000—
Mlatilnice na ročni in gepeljni pogon po	4.000—
Mlatilnice na gepeljni pogon s siti in tresali po	6.500—
Gepeljni na 36 obratov po	4.500—
Gepeljni na 24 obratov po	4.500—
Slamoznalice na motor po	5.600—
Okopalniki	1.000—

Poleg tega so na razpolago vsakovrstni poljedelski stroji, kakor:

čistilniki (pajtelni), plugi, brane poljedelske, brane travniške, brzoparilniki, gnojilne sesalke, vodne sesalke, gumij. trakovi za trte, brusl za kose, kose itd.

